

IZHAJA VSAKI DAN

Kadi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Naborini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar v Ištu.

IŠL 20. Današnjemu rodbinskemu dneju v cesarski vili so prisostvovali vojvoda in vojvodinja Cumberlandski, vojvoda Ernst Avgust in Jarij Wilhelm ter princesinja Olga s spremstvom, dalje vojvodinja Marija Tereza in vojvoda Ulrik Wirtemberški. Ob 4. popoldne so se gostje povrnili v Gmunden. Novi nemški državni kancelar se predstavi Fran Josipu.

BEROLIN 20. Z ozirom na poročilo v jutranjih listih, da namerava nemški kancelar Bethman-Hollweg obiskati cesarja Fran Jožupa, javlja „Wolfen bier“: Res je, da se peča nemški državni kancelar s to mislijo. A o dobi ni še nič določeno. Tudi še ni gotovo, kdaj izvrši državni kancelar svojo željo, da bi se predstavil italijanskemu kralju. Bržkone se izvrši obo obiska v jeseni.

Cesar Viljem na Norveškem.

BERGEN 20. Norveški kralj Hakon je obiskal danes nemškega cesarja na krovu ladje „Hohenzollern“. Cesar Viljem je obisk takoj vrnil. Ob 1. popoldne sta se vladarja izkrcala. Ob 2. je dal Hakon na „Florenu“ pri Bergenu zajutrek.

Obletnica smrti Leona XIII.

RIM 20. Povodom šeste obletnice smrti papeža Leona XIII. je bila danes predpovedna v sikstinski kapeli zadušnica, na kateri so bili papež, kardinali ter diplomatični zbor.

Zagrebski nadškof obolel.

ZAGREB 20. Nadškof dr. Posilović je obolel, vendar se je bolezen že obrnila na bolje.

Pogreb don Karlosa.

VARESE 20. Rodbina pokojnega don Karlosa se je obrnila na cesarja Fran Jožupa s prošnjo, naj dovoli, da se vojvoda Madriškega pokoplje v rodbinski rakvi v Trstu. Ako pride ugoden odgovor, se bo pogreb vršil v Trstu.

Princ Jurij ostane v Belemgradu.

BELIGRAD 20. Neresnične so vesti učenjih listov, da odpotuje princ Jurij v inozemstvo.

Ministerska kriza na Grškem.

ATENE 20. Kralj se je danes posvetoval z Rhalisom. Kriza traja še vedno.

ATENE 20. Kralj je odobril program Rhalisa, ki je prevzel nalogo, da sestavi novo ministerstvo in da razpusti zbornico.

BEROLIN 20. „Berl. Tageblatt“ poroča iz Aten: Nota krečanskih zaščitnih vlasti je napravila na prebivalstvo v Grški mnogo večji utis nego na Grke v Turčiji. Ministerska kriza je provzročila, da je prišlo do večjih ali manjših izgrediv v Atenah in drugih mestih Grške.

Potres na Grškem.

ATENE 20. V Amaliasu so se danes predpoludne ponovili potresni sunki. Čuti je bilo tudi podzemsko bobnenje.

Japonska.

NEW-YORK 20. Japonski poslanik baron Takahira se poda prihodnji mesec v Tokio, kjer se udeležijo konferenci, ki se bo bavila z revizijo japonskih trgovskih pogodb z evropskimi državami.

Streha se udrla.

NAPOLJ 19. Smočil se je v ulici sv. Vida udrla streha neke tridesetopne hiše in predrla strop do pritišja, kjer je pokopala

tu bivajočo rodbino čevljarja Flautija, ki je bila ravno pri večerji. Prihiteji so gasilci in vojakci in potegnili izpod razvalin trupla obeh soprogov in dveh sinov. Hči je bila le lahko ranjena.

Carigrad 20. Sultan je potrdil pogodbo z orijentskimi železnicami.

Bern 20. Danes je bil tukaj otvorjen 7. kongres mednarodnega zveza za socijologijo.

Revolucija v Perziji.

PETROGRAD 20. Rusija je oficijelno priznala novo perzijsko vladu in je pričela z njo prijateljska pogajanja.

LONDON 20. Iz Teherana poročajo, da niso še vse šahove čete razorožene in da ni bivši šah izgubil še vseh nad.

TURČIJA.

CARIGRAD 20. Današnja seja zbornice je bila zelo vzbudljiva. Razpravljalo se je člen 4 društvenega zakona, ki zabranjuje snovanje društev s političnimi svrhami. Tekom debate je prišlo med mohamedanskimi poslancem s Krete Mehmed Alijem in grškim poslancem Kosmidom do prepira, ker je Kosmid izjavil, da je bilo grško vprašanje le sproženo, da bi se sejal neslog in da so krečanski mohamedanci žejni krvi. Omenjeni člen je bil vprejet z 90 proti 69 glasom.

CARIGRAD 20. Povodom ustavne slavnosti je pripelje semkaj mnogo bolgarskih dijakov in dijakinj, ki se jih je aklamiralo, kar je vezelo zamenje dobrih odnosov med Bolgarijo in Turčijo.

CARIGRAD 20. Ministerski svet je definitivno sklenil, da se bivšega sultana Abdul Hamida ne postavi pred sodišče.

Državni posl. dr. Rybář o položaju.

(Govoril na javnem shodu dne 18. julija 1909 v „Narodnem domu“ v Trstu.)

(Dalje.)

Kako administrira Bienenrothova vlada!

Oglejmo si najprej resort železnicekega ministerstva! V zadnje čase ne mineva niti teden, da ne bi čitali pritožb proti upravi državnih železnic. Vsa ta uprava je taka, da napravlja utis, da to ni več nikakr državna institucija, ki bi bila vsem enako pravična in ki bi v naših krajih nameščala naše uradnike, in da bi — kar bi bilo vendar naravno — najemala delavce iz tistih pokrajin, po katerih tečejo državne železnice.

Ne, državne železnice so postale najhujša germanizatorična institucija, posebno pa na naših slovenskih tleh. Na ravnanstvu v Trstu postopajo kakor da te železnice vozijo kje okoli Gradca ali Danaja. Nastavljajo same Nemce, a naše uradnike — kolikor jih je — preterirajo. Nemci zavzemajo vsa najvažnejša mesta. To so heilovci, ki se ne čutijo toliko uradnike, ampak postopajo kakor da jim je širjenje nemškega duha glavno delo. Kričeč izgled tega tipa železniških uradnikov nam je znani načelnik postaje v Gorici Wieser. Prišel je v Gorico, ker ga Nemci imajo v nemških krajih niso marali. Zato so ga poslali na važno mesto v Gorico in je pri tam preskočil begve koliko vrednejših prednikov. Delo v Gorici pa mu je, da denuncira slovenske uradnike, da odpravi slovenske uslužbenke iz Gorice, ali pa celo popolnoma

iz službe. Ustanovlja nemške šole in se sploh vede kakor kak mal nemški — minister-rojak za Gorisko. Tako je povsodi in posebno tudi na ravnateljstvu v Trstu. Tu gospodarijo sami Nemci. Če mi priporočamo kakoga našince, ni mesta. Za naše inženirje ni službe na državni železnici, mej tam pa vprejemajo Nemce, ali pa jih premeščajo od drugod semkaj.

Kam naj gredo naši, če ni mesta za njih na lastni zemlji? Morda v Ameriko? To bi bilo morda Nemcem najljubše, ako bi Slovenci kar vai šli v Ameriko. Pa to ne vlada samo po pokrajinah in na ravnateljstvu; kar se godi tudi na ministerstvu ssemem je nekaj gorostasnega. Znan vam je vnebojpoč slučaj, o katerem sem jaz govoril tudi v parlamentu, da je ravnateljstvo v Trstu dovolilo, da se železniškim uslužbencem odtrguje od mesečnih plač za — schulverein, ki ima sramotno nalogo, da slovenske otroke odtuje svoji narodnosti in napravlja iz njih odpadnike! Železniška uprava se je torej konstituirala kakor nekak eksekucijski organ schulvereina. In vse dopušča železniško ministerstvo. A to vse se dogaja v zadnjih časih.

Slično duh vlada po drugih ministerstvih. Ozirno se na justično ministerstvo. Mi v Primorju — to moramo priznati — nimamo še toliko poroda za pritožbe. Ali kako se godi na Štajerskem in Koroškem. Naši rojaki od tam nam zatrjujejo, da se jim ni še nikdar tako hudo godilo v narodnem in jezikovnem pogledu, kakor sedaj pod Bienenrothovo vlado. Pred 20 leti so naši tamkajšnji rojaki uživali več pravic, nego danes, ko je vendar narodna zavest tam bolj živa, nego je bila nekdaj. Če hoče stranka, ali nje zastopnik slovenski govoriti, se mu kar jemlje beseda in ga pda celo iz dro-rane. Vse pritožbe ne koristijo nič. O Koroški niti ni govoriti; tam ne uživajo Slovenci sploh nikakih pravic. Ali kako je tudi na Štajerskem, kjer živi zdržema zaveden slovenski red! Zastopniki obeh naših strank se britko pritožujejo. V deželo pošiljajo nemške uradnike, ki ne poznajo našega jezika, ali pa ga govorijo tako, da se človeku laze jezično; slovenske uradnike pa pošiljajo brez razloga od tam na Kranjsko.

Prihajamo do naučnega ministerstva. Vi veste sami, kako se nam godi na šolskem polju. Beck je obljubil, da se bodo učitelji na naši družbini šoli leto za letom polagoma podraževali. Od Bienenrotha ne moremo dobiti nič — niti obljub. O podraževanju ni niti govora. Sedanja vlada pravi, da jo obljube prejšnje vlade ne vežejo. Jaz pa pravim: mi smo govorili z Beckom kakor s predstaviteljem vlade, kakor z ministerskim predsednikom, in ne kakor z Beckom-tasebnikom. Taka obljuba ne veže samo Petra, ampak tudi njegovega naslednika Pavla!

Sedaj pa pogledjmo, kako se postopa z Nemci! Oni uživajo več nego pravice, oni uživajo privilegije. Povsodi, kjer se je pojavil le en Nemec, že dobivajo svoje šole. Tu v Trstu Nemci n. pr. niso avth-tonni — to je, tu ne vidite prarodnega meščana ali kmeta. Tu je le nemških c. kr. uradnikov in učiteljev in profesorjev, ki jih pošiljajo sem doli, da tu germanizujejo. Tu imajo na polju šolstva vse; ne, več imajo celo, nego so nekoč sami želeli. Toliko šol imajo, da večino njih ne morajo polniti drugače, nego da so slovenski in tudi italijanski stariši siljeni pošiljati svoje otroke v te šole. Mnogo razredov je, v ka-

terih so le po 2—3 Nemci, vse drugo so slovenski ali italijanski otroci. Vse imajo ti Nemci, a sedaj še niso zadovoljni. Ker je bilo par slovenskih učiteljev podržavljenih, že so se Nemci oglašili in zahtevali kompenzacije. In vlada je hitela, da jih potolaži s podržavljenjem 5 učiteljev na tukajšnji nemški protestantovski zasebni šoli.

No, če bi Nemci ne imeli dovoljno šol, naj bi že bilo. Ali ob toliki množini nemških šol je protestantovska šola goli luksus. Če hočemo namreč takoiimenovani „boljši sloji“ — ker nočejo, da bi njihovi otroci prihajali v dotiko s siromašnejimi otroci — imeti posebno šolo, je to ras luksus. Naj ga imajo, ali plačujejo naj ga sami!! Nikar pa ne gre, da bi se takov luksus pokrival iz skupnih stroškov, h katerim moramo prispevati tudi mi!

Slično se dogaja v Gorici. Čim se je ustanovila nemška šola — pa ne za nemške otroke, ker teh je strašno malo —, čim je torej schulverein odprl šolo, že jej ministerstvo daja tisočake podpore. Če pa smo mi ustanovili kak dober in koristen zavod in če prosimo podpore, ima vlada precej pri rokah izgovor: „Počakajte, popred treba videti, če bo zavod dober in če bo vapeval!“ — Tako se nam n. pr. godi s slov. trgovsko šolo v Trstu. Vlada pravi: šolo si morata sami ustanoviti, in potem šole bomo videli, če je vredna podpore!

Za schulvereinsko šolo v Gorici so pa dali takoj denar. Sedaj pa prihaja najhujše: tega denarja niti ni dalo naravno, ampak železniško ministerstvo!

Na Kranjskem so ustanovili mesto dež. šolskega nadzornika za nemške šole, da si jih je le malo. Na Štajerskem je za slovensko kompaktno tretjino dežele drugačna pravica. Potem nočejo imenovati posebnega šolskega nadzornika za slovenske šole.

Vse to je posledica dejstvu, ki sem ja že neglašal: kar zahteva minister Schreiner, to se mora zgoditi, pa če tudi pomenja kri-čečo krivico. Naj podam en drastičen izgle! Na neki železniški postaji na Kranjskem je načelnik hud nemškutar. Moč je napravil na ravnateljstvo prošnjo, v kateri je zahteval posebno podporo. To pa je motiviral tako: Nemec sem na slovenskih tleh. Da izbjaham tudi z domačim ljudstvom, treba da zabijam v družbo in sem ud domačih družtev in v ta namen moram trošiti denar. Zato je mož zahteval posebno podporo. Povsod drugod bi uradnika, ki bi prihajal s takimi zahtevami, poslali v norišnico, ker od pametnega človeka ni pričakovati kaj takega. Ali kdor tako misli, ta pozablja, da smo — v Avstriji. Ravnateljstvo drž. železnice je bilo sicer toliko pametno, da je prošnjo odbilo. Ali mož se ni udal in je rekuriral in ministerstvo mu je dovolilo 300 K podpore!!!

Poreče se morda, da so to malenkosti. Ali tudi te malenkosti dajajo aliko, ki kaže, kakov duh vlada sedaj na vsej državni upravi. Nemca se zadovoljava, tudi če zahteva največ neumnost. Nam pa ne dajajo nič, tudi če zahtevamo kaj pametnega in pravičnega.

Mnogo izglediv bi vam še mogel podati, ali že ti slučajji zadostajo v dokaz, kako nas administrira Bienenrothova vlada! (Pride še.)

Bodočnost „Slovenske enote“.

Od češko-konservativne strani pišejo v „Informationu“: „Zmerni češki elementi morajo delati na to, da se „Slovenska enota“ ohrani, a vsekako na drugi

PODLISTEK.

Fran Barbo, vnet pospeševalec hr. protestantovske književnosti.

Spisal IVAN STEKLASA.

Ko je Barbo zvedel o smrti Mojzesovi, je postal hitro tjejak glasnika, ne bili na kak način dobil imenovan sv. pismo; toda ves ta trud je bil zastonj. Barbo se je celo obrnil na nekega prijatelja tega patra Mojzesa, da mu preskrbi to sv. pismo. To je bil neki Hanibal de Comitibus iz Gradišča, ki je v septembru l. 1562 prišel k Barbotu z duhovnikom Ivanom Fabijanicem in Josipom Nikoličem, da razpravljajo o novih hrvaških prevodih (Kostrenčič, str. 103). Ili Hanibal de Comitibus se je dopisoval o Mojzesovem sv. pismu z Barbotom (Kostrenčič, str. 122), toda brez vsakega uspeha. Med tem pa je vendarle dobil Primož Trubar glasolako sv. pismo od Hanibala de Comitibus, kakor je to sporočil Klombner Ungnadu 11. novembra l. 1563. Zahteval je, da se to sv. pismo kupi, pa stalo ono tudi 100 cekinov. (Kostrenčič,

str. 197). Primož Trubar pa sv. pisma ni ponujal reformatorjem v Tübingenu, ker je bil zanjim spt. Klombner sam je moral to sv. pismo odkupiti od Trubarja, kajti 25. novembra 1563 sporoča Ungnadu, da mu je posljal v Urach (Kostrenčič, str. 197). To je bil bržkone oni del sv. pisma, ki ga je pri-nesel Hanibal de Comitibus Trubarju v Ljubljano. Vendar pa o tem prevodu nimamo dalje nobenih vesti. Slednjič je šel iskati omenjeno sv. pismo na otok Krk Jurij Cvečič, ki je bil v službi pri hrvaški tiskarni ter je našel zares en del sv. pisma, ki se je ravno takrat prepisoval. On se je s patri celo nagodil, da prevzame prevod, ali da ga za dva meseca zopet povrne. Ker pa pogla-var samostana ni bil doma, se slednjič dogovor ni mogel izvesti. Da so mogli dobiti ta prevod sv. pisma, bi bil služil za prisposodobu onih prevodov, katere so že začeli neki Hr-vati po napotku Primoža Trubarja.

Tako se je Fran Barbo po priznanju svojih somišljenikov trudil na vse načine, samo da razširi novo vero s pomočjo hrvaške knjige. Zgoraj smo omenili, kako so ga cenili kakor presojevalca hrvaških prevodov, pisanih z glogolico ali s cirilico. Barbo je moral posredovati, da je prišel pater Mojzes s hrvaškim sv. pismom v Ljubljano

na presojo. Hanibal de Comitibus piše Trubarju iz Gradišča (Kostrenčič, str. 103 do 104), da je govoril z Barbotom, ki je naka-nil priti k njemu z Nikolajem Mojzesom, Ivanom Fabijanicem in Josipom Nikoličem na dogovor glede prevajanja sv. pisma na hrvaški jezik. V tem pismu sporoča obenem, kako je Barbo silno zavzet za novo vero in za nje razširitev. V znani pravdi med Stefa-nom Konzulom in Trubarjem radi hrvaških prevodov Konzulovih, češ, da niso točni, se pozivlje Trubar tudi na Barbota razen ccene župnika Lamele in nekih istrskih duhovnikov, ki so se bili izjavili, da so neke besede v prevodu nejasne, a nekatere v novem testa-mentu celo krivo prevedene in tiskane. A ko mu je na to oponesel Konzul, da na ta na-čin pokonča hrvaški tisek, ker zamejuje in omalovažuje pred vsakim hrvaški prevod, je Trubarju zopet priča Barbo, češ, da so tožbe Konzulove neutemeljene, saj Trubar prijazo- občuje in dopisuje z vsemi, kar se vidi tudi iz pisma Hanibala de Comitibus. Trubar sprejema z veseljem vse hrvaške duhovne in tudi druge ljudi, kakor pisarja Herberta Tur-jaskega iz Senja, ter jih pogoščuje. Trubar je sicer res zavzet za tiskarno v Ljubljani, toda ob tem času preganjanja je ne kani sem-kaj premestiti. Ni pa resnica, da se je uprl

pošiljanju prevodov na Nemško. Sam Barbo in Hanibal de Comitibus moreta protivno dokazati s pismi, ki jih je njima pisal Trubar, ko ju prosi, da mu pošljeta večjih pre-vodilcev za Nemško (Kostrenčič, str. 111-116). Tudi v pismu Antona Dalmatina iz Ljubljane se brani Trubar, da ni pisal Ivanu Ungnadu iz sovraštva proti Konzulu, če se je izjavil valed trditve Lamele, istrskih duhovnov in Barbota, češ, da so v prevodu nekatere pi-smena kriva in neke besede netočno preve-dene (Kostrenčič, str. 115-116). Tudi kranjski stanovni branjio Trubarja pred Ungnadom, da ni kanil prenesti tiskarne v Ljubljano ter zadržati pri sebi prevodilce, kar zopet potr-juje pismeno poročilo Barbota in njegove iz-jave v ljubljanskem zboru (Kostrenčič, št. 117). Hanibal de Comitibus piše Trubarju l. 1562. o razsojevalcu Ivanu Fabijanicu glede sv. pisma z otoka Krka, o katerem izve pa bolj natančno poročilo od samega Barbota. (Kostrenčič, str. 122.) 28. novembra l. 1562. pa sporoča Trubar iz Ljubljane Ivanu Un-gnadu glede prevodilcev hrvaških knjig, da že izve v kratkem času natančneje, kaj so sklenili v tem pogledu Barbo, stanovni kranjski, Hanibal de Comitibus, Kirchberger in Klombner (Kostrenčič, str. 123-127).

(Zvršetek pride).

podlagi. Ona mora tvoriti v narodnem oziru enoto, za kar je pogoj, da bi se narodne zahteve imele stavljati le v sporazumu z vsemi strankami. Načelnikom bi morali politiki, ki lahko posredujejo med različnimi mnenji in ki impulzivni politiki, ki jo provzročuje temperament in druge okoliščine, ne dajajo prednosti pred državniško politiko. „Slovenska enota“ bo leha na vodstvu in ne na sestavi. Čim se pa pozna sedež bolezn, bo možno tudi odpraviti jo. Sedanji megotci pri „Slovenski enoti“ so modri možje, ki so dostopni pametnim razmotiranjem; zato tudi ne bo težko na novo graditi ponovno razdrtih mostov do Poljakov. Vez med Poljaki in „Slovensko enoto“ pa zamorejo sestavljanje le zmerni parlamentarci in ne osebe, ki s svojimi ostrihmi robovi odbijajo druge češke in jugoslovanske skupine. „Slov. enota“ treba reorganizirati, potem že postane uporabno orodje slovenske volje.

Vse lepo. Verujemo tudi, da ima avtor najboljše namene. Toda realnost govori proti njemu. Pred vsem bi ga opozorili, da bi bila „Enota“, kakor si jo on misli, uporabno orodje le za — ustvaritev in ohranitev „Enote“. Nam pa ne sme biti „Enota“ s v r h a, ampak le sredstvo za doseg s v r h e. Avtor odklanja politike-voditelje, ki imajo ostre robove, ki impulzivni politiki — torej politiki krepke narodne inicijative — ne bodo dajali prednosti pred državniško politiko.

Mož naj nam ne zameri, ako ga opozarjamo, da smo s tako politiko, ki je omogočala skupno postopanje z oficijelno politiko poljskega „Kola“, že več nego dovolj pozkušali od Hohenwartovih časov sem, a smo pri tem žalostno vozili in po pol stoletju ustavnega življenja srečno dospeli danes do nemške hegemonije, kakor je n bilo hujšeno iz Bachovih časov.

Naj pedamo primer iz čisto navadnega življenja. Če bolnik slabo leži na eno stran, se obrača na drugo. Obrnimo se tudi mi Slovani enkrat na drugo stran, ko vidimo, da smo doslej tako proketo slabo ležali. Poskusimo enkrat s politiko — ostrimi robovi! Če je možna enota s tako politiko, mi se je bomo radovali. Če ni možna, pa ustvarimo organizacijo brez njih, ki bi hoteli, da se vsako narodno stremenje zaustavlja pred vsako, če tudi le od vlad tako označeno — državno potrebo!

Poljaki v kolu vseh slovenskih narodnosti — to je tudi naša gorčica želja, naš ideal. Ali dokler Poljaki ne dajo dokazov, da niso več stari Poljaki, ki vsakokrat, čim so strune nekoliko ostreje napete, odpovedujejo službo, dotlej je misel na skupno nastopanje s Poljaki za vzletno slovensko politiko — utopija! Tudi mi obžalujemo, da je tako, ali . . . je! Pred vsem pa mora politik računati z danimi dejstvi, s tem, kar je!

Volilci češkega poslanca Stranskega za obstrukcijo.

Češki poslanec Stranski je imel v Pravi shod, na katerem je omenjeni poslanec povdarjal, da se bode v jeseni nadaljevala obstrukcija, ako ne pride do tedaj do premembe Slovanom sovražnega sistema.

Volilci so odobrili obstrukcijo v državnem zboru ter izrekli obema češkima ministroma nezaupanje.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Novi perzijski šah Ahmed Mirza je edini sin Mohameda Alija, ki ni odgojen po francoskih učiteljih, nego po ruskih. Mladi šah pozna dobro ruski jezik, zato pa ne zna francoski. Mladi šah je zelo ostroumen, a temperamenta je nemirnega.

Bethmann-Hollweg na dopustu. Iz Berlina poročajo, da nastopi državni kancelar Bethmann-Hollweg v kratkem šest-tedenski dopust.

Še o škandalih pri nedeljski kolesarski dirki.

Nove infamije italijanskega časopisja. „Piccolo“ in „Indipendente“ še vedno nadaljujejo svojo nesramno gonjo proti okoličanom radi dogodkov pri nedeljski kolesarski dirki.

Mi smo že včeraj dokazali jasno s fakti, ki se ne dajo ne utajiti, ne pobiti, da so bili italijanski kolesarji (in med temi tudi en avtomobil) oni, ki so natrosili žeblje po cesti. Seveda bo ta naša na fakta oprta trditev za marsikoga neverjetna in psihološka uganka. In vendar so razlogi za to na dani. V Italiji je namreč ob dirkah že v navadi, da bodisi pristavi posamičnih dirkačev, bodisi zastopniki tovarna koles, trosijo žeblje po cestah, o čemer so pa dotični dirkači, katerim v prilog so bili žebliji natroseni, dobro obveščeni, da se znajo izogibati onim kritičnim mestom. Na tak način se gotovim dirkačem, oziroma proizvajalcem gotove tovarne, pripomore do zmaga. Je sicer tako aredustvo nepošteno, a v Italiji — kakor nam zatrjujejo poznavalci razmer — na kolesarskih dirkah skoraj splošno v navadi.

Isti razlogi so bili merodajni tudi minulo nedeljo! In da se je šlo tu v resnici za nepošteno mahinacijo, je najboljši dokaz, da je imel neki dirkač — kakor smo že včeraj povdarjali — na razpolago kar pet rezervnih koles! Ob normalnih razmerah je kar izključeno, da bi na daljavi 114 kilometrov trehalo petkrat menjati kolo!

In potem: Kaki razlogi naj bi bili priveli okoličane do sovražnih činov proti kolesarjem? V danem slučaju mi v resnici ne vidimo takih razlogov. Tu se mi šlo za kako italijansko narodno, ampak za internacionalno sportno prireditev. A na tej internacionalni dirki so sodelovali tudi tržaški slovenski kolesarji, ki so združeni v kolesarskem športnem društvu „Balkan“. Eden členov kolesarskega društva „Balkan“ — namreč g. Anton Muha — je bil celo člen jurije, kar pa „Piccolo“ v svoji „objektivnosti“ seveda zamlčuje! Navedel je imenoma vse člane jurije, samo ne g. Muha, kot zastopnika društva „Balkan“. Namen je prozoren: Čim bi povedal svojim teličam, da so se dirke udeležili tudi Slovenci, bi se utegnil vendar najti tudi med njegovimi čitatelji kdo, ki ne bi veroval, da sta bila ravno slovenska kolesarja, ki sta natrosila žeblje po cesti! A je še nekaj drugega: dirka bi zgubila svoj italijanski naroden značaj in v tem slučaju tudi ne bi bilo lahko pripraviti vernikov, da se je šlo za čine narodnega sovraštva.

„Piccolo“ se zviha, da bi konstruiral razliko med sokolsko slavnostjo na Opčinah in kolesarsko dirko minule nedelje in da bi dokazal, da je bila reakcija „meščanov“ opravičena, dočim da je postopanje okoličanov — seveda po „Piccolu“ infamno izmišljeno — „na huje divjaštvo“.

Mi da smo priredili provokatorično slavnost, dočim da so italijanski dirkači le preleteli naše kraje, ne da bi kako provokirali. Zastonj se trudi „Piccolo“. „Sokoli“ so imeli svojo slavnost na slovenski zemlji in so se potem vračali v mesto na svoje domove. Na Opčinah smo imeli mi svojo slavnost, Italijani pa so naše pretepal v mestu, da si so šli naši mirno brez kakoršnje si budi provokacije.

Sokoli so se vračali res v uniformi; ali kako drugače naj bi bili prišli domov, ko so bili na Opčinah v kroju? Mnogi so pa bili napadeni, četudi so bili v civilu in so imeli na suknji le znak svinčene barve, ki si ga zvečer komaj opazal! To pač ni bila nikaka provokacija.

Mari pa niso italijanski kolesarji vozili po naši okolici v svojih krogih in obloženi raznimi znaki? Če je bilo ono provokacije, je to tudi isto pravico, ki jo imajo Italijani, da hočejo s svojimi društvenimi znaki po naši okolici, imajo tudi Slovenci, ko hodijo po mestu; to pa še posebno, ker so v mestu doma.

Tudi „vozički“ „Piccolu“ še vedno ne dajajo mirno spat. Povdarjali smo že, da se je slučaj s kolesarjem Marchettim dogodil le zato, ker se kolesar ni pravilno izogibal, toraj po njegovi krivdi. Pozneje smo doznali še nekaj drugega. Pred kolesarji je vozil „Piccolo“ avtomobil, ki je puščal za seboj gost prah. V takem oblaku prahu se je areal italijanski kolesar Marchetti s krajevim mlekarjskim vozički. Ta prah je splošno konfuzijo, ki jo je povzročil Marchetti s svojo nepravilno izogibanju, le še povečal. A pri vsem tem imata „Piccolo“ in „Indipendente“ še vedno drzno čelo, da nearamno klevetata in obrekujeta naše poštene okoličane.

A najlepša je ta, da je enaka usoda kakor Marchettija, zadela tudi Slovenca Benkota, a tega v Zagradu, torej v Furlaniji. Mogli bi torej tudi mi trditi, da se je to zgodilo iz narodnega sovraštva!

Poziv kolesarskemu društvu „Sempre avanti“.

„Piccolo“ trdi, da je rekel neki gostilničar napram enemu članu društva „Sempre avanti“, da sta dva slovenska kolesarja, ki sta poznana kot obiskovalca „Narodnega doma“, trosila žeblje po cesti. Pozivljamo društvo „Sempre avanti“, naj nam sporoči ime onega gostilničarja, da na ta način doznamo imena dotičnih dveh namišljenih slovenskih kolesarjev. Mi hočemo priti s to misterijozno zadevo na čisto. Svoji časti je dolžno društvu „Sempre avanti“, da ugotovi gori navedenemu našemu pozivu, ker se nadejamo, da ne bo hotelo iti med proste klevetnike. Ako se pokaže, da sta res trosila 2 slovenska kolesarja žeblje po cesti, bomo obračunali z njimi tako, kakor zasluži taka lopovščina.

Dnevne vesti.

Proti infamnim obrekovanjem. Z ozirom na infamna obrekovanja laških listov proti Slovincem prigodom zadnje kolesarske dirke se je včeraj podal državni posl. dr. Rybač k g. namestniku in ga prosil, naj zavkaže takoj najstrožjo preiskavo o nedeljskih dogodkih, da se izve za resnične krivce. Omenjal je, kako so ona obrekovanja, izlasti gledé žeblje, ne samo skrajno zlobna, ampak naravnost bedasta, ako se pomisli, da so se dirke udeležili

žili tudi člani slov. kolesarskega društva „Balkan“, kakor tekmovalci in kakor člani jurije. Gosp. namestnik je izjavil, da je že zahteval poročila o teh dogodkih.

Upamo, da pride resnica na dan. Za vsak slučaj pa prosimo vsakogar, izlasti pa županstva na Krasu, naj nam naznanijo imena oseb, katerim je o nedeljskih dogodkih kaj znano, posebno onih, s katerimi so trčnili dirkači.

Memento! To, kar sta si dovolila včeraj „Piccolo“ in „Indipendente“, povke, katere sta ta dva lista nakopila na račun naše poštene okolice, je nekaj tako nečuvnega, nekaj tako nezastidljivega, da spleh nimamo besed, s katerimi bi omenjeno postopanje primerno označili.

„Piccolo“ imenuje našo okolico Zululand, torej deželo, kjer stanujejo sami divjaki! „Indipendente“ pa piše, da je šlo zadnjih šestdeset let civilizatoričnega dela mimo Slovincem brez vspeha. Ostali so vedno isti surovi, nezreli, sposobni za vsako divjaštvo. A notabene: Vse te povke se vuvajo na naš narod, na našo poštenu okolico, ne da bi bil kateri Slovenec skrivil le en sam las kakemu dirkaču! Mislili smo, da začno zavzemati medsebojne borbe med nami in Italijani vendar dostojneje oblike. Italijani so oni, ki so začeli uvajati v naše borbe revolucije in pesti. — Pozivljamo italijansko časopisje, naj vstavi svojo nesramno, infamno in hujškajočo pisavo, ker, zapomnijo naj si: vsaka stvar ima svoje meje. Tako tudi potrpečljivost slovenskega ljudstva.

Zululand — Trst. Da, Zululand! To je pravi izraz, ki bi ga morali mi rabiti, ko govorimo o izvestnih Italijanih v tržaškem mestu. To so res Zulu-ljudje. „Piccolo“ govori tudi o nekem „Zululand“, a zmotil se je ozirom na zemljepisno pozicijo ta dežele. Pomaknil je namreč to blaženo deželo preveč proti severu. Mi in Zululand! Zmotili ste se vi, blaženi gospod „Piccolo“!

Vedeti morate, da prebivamo v mrzlejših krajih in pri nas je „Zululand“ nemožen. Ta je edino možen na jugu, kjer se pretaka po ne „rdeča“, ampak vroča kri! Da, dragi „Piccolo“, zmotil si se v svoji vesgavednosti! Ogled se malce naokoli in pritrđi nam gotovo! Glavni znaki za eksistenco te dežele so tu, mej vami!

Pred vsem, gorka kri, ali „gentil sangue italiano“!

Potem take malenkosti kakor „zavratni napadi mirno idočih ljudi“, „umazanost“, „egoizem i. t. d.“ Vse to kaže, da je pri vas tisti „Zululand“, ki ga iščete med nami. Mi stojimo previsoko nad vami, da bi se mazali v vašem „Zululandu“ na vaših Zulu-ljudih. Če bi kaj takega hoteli, ne čakali bi ravno tistih par pobalnov. Da, res! In taka dirka! Ta je vredna vaše dežele, ki je vredna imena „Zululand“!

Kako so pa vozili vaši „Alessandro Bianchi, Attilio Madotti in Fernando de Gaspari“?!

Dra s pomočjo motociklov, a zadaj se je prav dobro odpočil nekje na Krasu in pridiral nazaj! Čudno da ni prišel prvi! In to so dirkači! Takih še afrikanški Zululand nima! Ti se dobivajo samo pri vas, v vaši „Zulu-deželi“.

A ti dragi Zulu-častnik, ti pa le molči, kajti pride lahko čas, ko bodo tvoji Zulu-ljudje po tebi, „dobra duša“, tako pljuvali kakor pljuvaš ti zdaj po nas, ki bivamo v bližini tvojega „Zulu-landa“.

Don Karlos. V nedeljo v Varese umrli španski pretendent don Karlos je bil rojen, kakor smo poročali, dne 30. marca 1848. v Ljubljani in sicer v sedanji Mahrovi hiši. Krstil ga je tedanji knezoškof ljubljanski Ant. Alojzij Wolf.

Deželni zbor tržaški. Prva (konstitujoča) seja novega mestnega sveta (deželnega zbora) tržaškega bo jutri ob 7. uri zvečer.

Svoji k svojim! Te dni se je primeril zopet slučaj, ki kričeče ilustrira naše razmere in ki ponovno dokazuje važnost tega gesla.

Neka slovenska gospa je stopila v trgovino Straniak na novem trga (Piazza nuova), da bi nakupila nekaj reči. Istočasno je vstopila tudi neka brčica (najbrž iz Ricmanj), kateri je ta pristni Italijan odgovoril na slovensko vprašanje le z mahanjem rok. Omenjena gospa je poučila ženiko v slovenskem jeziku, da tukaj ne dobi zahtevane stvari.

Komaj je brčica odšla, je menil „ta puro sangue“: Ti ljudje, vidite, so prave „bestie-zivine!“ Gospa je odločno odvrnila, češ, da ti ljudje res delajo kakor živine, da pa so drugače isto tako krščeni kakor mi, toraj nikake živine.

To pa onemu menda ni bilo všeč, ker je v prisotnosti dveh gospodov, ki sta vstopila, med tem začel zmerjati, da so vsi taki ljudje živine i. t. d.

Tedaj (nam je pravila ta gospa) pa je v meni zavrelo in rekla sem mu: Ako so tisti ljudje živine, tedaj ste isto tudi vi, ter se obrnila, da bi šla ven. Mož, ki se je naskrkal menda tiste 2000-letne bruture, mi je za žugal z lesenim merilom, izustil

nekaj psovk, ter zavpil: Ako ne greste ven, vas udarim!“

To je gol fakt. Mislimo, da ni treba posebnega komentarja za to. Slučaj sam govori zadosti.

Omenimo naj le, da se imenovani Straniak živi v prvi vrsti od slovenskih, posebno okoličanskih odjemalcev.

Kdor hoče torej biti zmerjan z živino, naj le nosi svoj slovenski denar k „italijanskemu“ Straniaku.

Ponesrečeni kandidat za III. okol. okraj g. KARLO FERLUGA se še ni potolažil in hladi še vedno svojo jezo nad našimi okoličani, ki so bili tako trmast, da niso hoteli umeti, da bi bila on — Karlo namreč — in pa Jakomato Kumar poslanca, da si jih boljših ni možno želeli.

Tako se je bil tudi minolo nedeljo razvnel v neki barkovljanski gostilni. Od vinakih duhov menda mu je prišla inspiracija, da je izrekel to le — modrost: „Okoličani niso Slovenci, ampak „bavkoli“, kar pa je Slovencev, naj gredo v Ljubljano!“

Kakor se ne bo nikdo hodil z bikom boat, tako se tudi mi ne bomo pripravili s Karlotom Ferlugo o narodnosti okoličanov in ga prepuščamo drage volje — njegovi barkovski narodnosti. Vendar se nam giblje nekaj v duši kakor pomilovanje: tako mlad in v sedanjih dobi pa tako po — bavkolski zaostaja za razvojem, ki se mu vrši pod nogami.

Ali nekaj se nam posebno čudno zdi: to namreč, da ni svoje modrosti raztresel po „bavkolski“, ampak po — slovenski. Naj le čuje, da dobri mu prijatelji tudi njega ne začno nekega lepega due — pošiljati v Ljubljano!

Sram jo bilo! Prejeli smo: Te dni sem slučajno bil priča sledečemu dogodku: V ul. Ronco stanuje neka uradniška družina. Soproga je doma na Plužnah pri Bovcu. V bližini te stanuje druga slovenska družina. Ti dve družini sta prišli v navskrižje. Pluženka ima kopico otrok, ki tudi doma v družini govore le laški! Na očitjanje, da je to sramota za slovensko ženo, je visokorodna gospa iz bovske doline jela zmerjati nasprotno družino s ščavi, na čemer so ji pomagali tudi njeni veliki in mali otroci! Sram jo bilo!

Bilo bi pač nepotrebno! Prejeli smo: Izza kulis doznajam, da misli neko tukajšnje društvo uvesti (ako že ni) neko novo vrsto slovenskih vžgalic in da je že v to svrhu dalo dovoljenje in sklenilo pogodbo z nekim trgovcem, ki bo plačeval temu društvu od vsakih 1000 zavojev 4 krone.

Prepričan sem, da, ako bi se te vžgalice razširile, bi bilo to le v škodo naše dece.

Jaz menim, da poleg Ciril-Metodovih vžgalic in onih v prid tili potrebnih trgovski šoli za sedaj ne kaže prodajati nikah drugih.

Bilo bi torej pač nepotrebno!

Istrski hrvatsko-slovenski deželni poslanci imajo danes v Trstu v „Slovenski čitalnici“ svojo sejo.

Sestanek učiteljskih abiturjentov. Dne 1. avgusta se bo vršil v Ljubljani seatek vseh slovenskih učiteljskih abiturjentov in abiturjentk. Zjutraj se bodo čitali referati vseh učiteljskih v veliki dvorani „Mestnega doma“. Povabljeni so vsi učitelji in učiteljice. Popold. bo veselica na vrtu „Narodnega doma“ in v areni. Povabljeni so vsi, ki se zanimajo za učiteljski stan. Dobrovoljni darovi v pokritje stroškov in za učiteljski konvikt se bodo prav hvaležno vsprejemali.

C. in kr. vojna mornarica. Vojna ladija „Cesarica Elizabeta“ je 17. t. m. priplula v Oginoama. Na ladiji vse zdrave.

Zahvala. „Tržaško podporno in bralno društvo“ je izročilo vdovi Franciški Novak, stanujoči v ulici della Riva št. 4, po naročilu nekega neimenovanega gospoda 52 kron. — Udova je prišla v naše uredništvo in se s solzami v očeh zahvalila neznanemu dobrotniku.

Priporočamo ubogo udovo nadaljnim usmiljenim srcem, ker smo se uverili, da je v rečeni rodbini, ki je izgubila svojega hranitelju, res velika beda.

Izgubila se je torbica z razno vsebino v vrednosti K 10 na poti od Rojana proti Opčinam. — Kdor jo je našel, naj se oglasi v našem upravlštvu.

C. kr. avstr. državne železnice. Počeni z otvoritvijo proga Badgastein-Spittal-Millstattsko jezero se ima tudi za to progo rabiti lokalna osebna tarifa del II c. kr. avstrijskih državnih železnic od 1. januarja 1908.

Istočasno velja navedena tarifa glede tranzitnega prometa med državno-železniškimi postajami tudi za progo Spittal-Millstattsko jezero-Beljak glavni kolodvor; sicer pa velja za to peščeno progo južno-železniška tarifa.

Glede časovnih voznih listkov, ko so na podlagi državno-železniške tarife za izdani ali se izdado še v tem letu, se odredi, da se od dne otvoritve turske železnice z letnimi in polletnimi voznimi listki, ki so veljavni za področje državno-železniškega ravnateljstva v Beljaku, sme voziti po progi Schwarzwach-St. Vid-Beljak glavni kolodvor, z izkaznicami v naročbi pa za plačilo polovične normalne voznine na progi Badgastein-Beljak glavni kolodvor, ne da bi se zvišala cena teh letnih in polletnih voznih listkov, ozirom izkaznic v naročbi.

Letni in polletni vozni listki so pa glede proga Spittal-Millstattsko jezero-Beljak gl. kol. le veljavni za vožnje od državno-železniških

postaj severno od Špitala-Milstatako jezera v Beljak gl. kol., nadalje od državno-železniških postaj severno in južno od Beljaka gl. kol. in obratno, potem od drž.-železniških postaj severno in južno od Beljaka gl. kol. na Špital-Milstatako jezero in pa od drž.-železniških postaj severno od Špitala-Milstatako jezera in obratno.

Ni pa dopustna raba teh vozniških listkov za druge nego navedene vožnje med državno-železniškimi in južno-železniškimi postajami (vključno proge Beljak glavni kolodvor Špital-Milstatako jezero) in pa končno za vožnje med postajami južne železnice (vključno proge Beljak gl. kol. Špital-Milstatako jezero) med seboj.

Te utesnujoče določbe veljajo slično tudi glede izdaje polovičnih vozniških listkov na podlagi izkaznic v naročbi.

Z letnimi in polletnimi vozniškimi listki se sme na pešni progi le enkrat vožnjo prekiniti, če se to javi v postaji, kjer se vožnjo prekine in pa le tedaj, če se vožnjo nepretrgoma nadaljuje do državno-železniške postaje, ki leži preko Beljaka gl. kol. ozir. Špitala-Milstatako jezera.

Dokler je proga Schwarzach-St. Vid-Badgastein v letnih in polletnih vozniških listkih navedena med programi državno-železniškega ravnanstva v Inomestu, veljajo za ravnateljski okraj Inomest veljavni vožniški listki tudi na tej progi.

Tržaška mala kronika.

Zloben ali nor? Predvčeršnjem zjutraj so se trije vojaki bosansko-hercegovačkega polka po ul. Donata podali na grad. Nek človek se jim je postavil na pot, jih začel suvati v rebra in jih psovati. Vojaki so bili potrpežljivi, ali redar je pozval dotičnika, naj da enkrat mir in naj gre svojo pot. Tedaj pa se je on lotil redarja in ga razžalil. Ko ga je redar vodil na policijo, je pa mimo grede sunil neko kmetico, ki je nosila koš na glavi. Koš je zletel na tla in zelenjava, ki je bila v njem, se je pokvarila v blatu. Ta zlobnež je Karl Gusina, star 34, doinar iz Trsta.

Samega sebe ranil. — Včeraj ob 9. uri predpoludne so začeli pasanti, ki so šli po ulici S. Spiridione, strel iz revolverja. V istem hipu se je videlo, da je vrgel nek dvanajstletni deček v stran revolver in zbežal. Po poti, kjer je hodil, so se poznali sledovi krvi. Deček je torej ranil samega sebe in potem zbežal. Čudno je, da se deček ni zglasil radi obvezanja rane niti na zdravniški postaji, niti v bolnišnici sli Igei. O dečku ni bilo ne duha ne sluha. Oblast poizveduje.

Težka neizgoda na ladji. Včeraj zjutraj je par, ki je švilgal iz strojne cevi angleškega parnika „Pannonia“ oparil mornarja Ivana Sumić na obeh negah. Sprejeli so ga v bolnišnico.

Pazite na otroke. Včeraj zjutraj je padla 6-letna Bruna Chineloti z okna pritličja. Dobila je lahke rane. Zatekla se je za pomoč na zdravniško postajo.

Rabuka med židi iz Krfa. Predvčeršnjem ob 2. uri so redarji na Borzernem trgu našli težko ranjenega ležati na tlaku 25-letnega Jakoba Gerna iz Krfa. Spravili so ga v bolnišnico, kjer je trdil, da ga je v rabuki ranil njegov rojak Misan. Isti je bil aretiran.

Aretiran v bolnišnici. Na zahtevo predsedstva bolnišnice je bil aretiran 22-letni krošnjar Albert Rimini iz Verone, ki se je lečil v bolnišnici. Iz hudobije je vrgel steklenico v vrt ob veliki nevarnosti za tam šetačo se bolnike. Zlobni rekniklo je tudi našel pokvaril več oblačil, ki so bila od bolnišnice.

Iz strahu pred tatovi. — Predvčeršnjem kmalu po 11. uri sta zadonela dva strela na trgu pred bolnišnico, ki sta prestrašila vse sosetstvo. Redarji so konstatirali, da je 40-letni doinar Makso Alessio, stanujoč v ul. Boschetto št. 2, V. nadstr. sprožil revolver v svojem stanovanju, baje iz strahu pred tatovi, — ki jih ni bilo.

Izseljenci na povratku. Včeraj zjutraj je priplul iz New-Yorka po 20-dnevni vožnji angleški parnik „Pannonia“, ki je tukaj izkrčal 203 pasажirjev, večinoma ogrskih emigrantov.

Koledar in vreme. — Danes: Daniel prerok. Jutri: Marija Magd. spok. — Temperatura včeraj ob 2. uri pop. + 28.0 Cels. — Vreme včeraj: zjutraj ploha, potem lepo deloma oblačno, zvečer veter.

Vremenska napoved za Primorsko: — Smerterja oblačno. Zmerni vetrovi. Vroče. Tendence za nevihte.

Društvene vesti.

Odbor Glasbenega društva „Trst“ bo imel danes ob 8. in pol uri zvečer svojo sejo v društvenih prostorih, ulica Coroneo 5, II. Gg. odborniki so vabljene, da se polnoštevilno udeležijo te seje.

Darovi.

Na dan sv. Cirila in Metodija so nabrali na Proseku za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu 63 K 08 stotink. Imena darovateljev priobčimo posebej.

— Prigodom krščenja sina Josipa Steinbühler (ulica Pauliana št. 12) izkupila je vesela družba za na dražbi prodano torto 5 kron 20 stot. v korist družbe sv. Cir. in M. za možko podruž. Denar hrani uprava.

Nar. delav. organizacija

Na veselici, ki jo je priredila skupina delavcev Lloydovega arsenala, tehničnega zavoda in ladijedelnice sv. Marka v nedeljo v „Konsumnem društvu“ pri sv. Jakobu so preplačali vatopnino:

Gosp. dr. Rybář, Josip Cink zlatar po 10 K; Vek. Vouk urar 5 K; Babič, J. Vatovec po 2 K; Slavec Vlad. 2 K 40 st., Može P., Zlobec A., Cotic Fr. mizar, Šoro, Volk, Merku Lina, Fabijanci L., Durnik F., Križmar, Nabergoj M., Dešnjak, Novak, Zlobec V., Čavaj A. po 1 K; Zadnik J. 1 K 60 stot., Merku Josipina 1 K 20 st.; Počkar, Zlobec, Godina (Ban), Franetič, N. N., Neimenovan, Škerlj, Irančič, Kobal, družina Mladovan, Babič, Sibec po 60 stot.; Vatovec (mali) 50 stot.; Zarjal, Kuštrin, Sever, Svetina po 40 stot.; Novak, Pahor po 30 stot.; Volk, Reniko, Kosovel, M. C., N. N., Bole, N. N., Povh A., Besednjak, Čermelj, Šerl, Strajner, Dobrila E., Merku Josip učenec po 20 stot.; v Rojanu so nabrali: Rakuša 60 st., Loko 40 st., Mir, Sluga A., Sluga K., Novak, Kranjc, Lesjak, Tuše po 20 st.; Kompara 1 K; Leban nabral v vinotoču v ulici del Vento 2 K 80 stot.; Ivan Kobal v gostilni pri Fani 3 K 20 st.; Štefe 40 stot.

V proslavo imendne Vincenca Štoke je nabralo v gostilni Hinka Kosiča veselo omizje 14 K 66 stot.; Cucek J. 1 K; Bufon nabral v Konsumnem društvu v Rojanu 10 K; v Narodnem domu brez blokov na krožnik na shodu 29 K 71 stot.

Sičas hvala darovateljem in nabiralcem. Nadaljne darove vprejema urad N. D. O.

Skupina delavcev Lloydovega arsenala, tehničnega zavoda in sv. Marka N. D. O. priredi v prid štrajkujočih v Ajdovščini prihodnjo nedeljo dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne **VRTNO VESELICO** na vrtu „Gospodarskega društva“ pri sv. Mar. M. zgornji s petjem, godbo in plesom.

Na veselici bo sodeloval iz prijaznosti pevske zbor društva „Ilirija“ pri sv. Jakobu.

Za četrtek večer dne 22. t. m. so vabljene vai odborniki in namestniki skupin Lloydovega arsenala, tehničnega zavoda in sv. Marka ob 8. uri zvečer navažno sejo glede veselice prihodnje nedelje.

Vesti iz Goriške.

x Ne prodajajte posestev Lahom! Pred kratkim je prodal gosp. Kocijanci v Podgori obširno posestvo nekemu Lahu iz kraljevstva. Sedaj pa je bilo prodano drugo obširno veleposestvo v Brdih zopet Lahu Bolafiju iz Gorice. Kam pridemo po tej poti? Vzemimo si v zgled Poljake v Nemčiji! Nemška država je potrosila milijone in milijone za odkup poljskih posestev, vendar vsi ti milijoni niso imeli zaželjenega vpeha. — Poljaki imajo svoje društvo, ki skrbi za to, da ostane poljska zemlja v domačih rokah. Zakaj ne ponudijo naši posestniki poprej takega posestva, ki jih imajo prodati, našim denarnim zavodom v Gorici?! Le-ti bi potem take posestva parčirali in razdelili med male posestnike in kolone in pri tem bi lahko še imeli dobička, dočim ostaja tako ves dobiček Lahom! In to se godi na naši zemlji! To je skrajno žalostno; kaj nam pomaga, da se črtujejo naši največji sloji čisto tako, da dajajo težko prislužene vinarje za naredne namene, ko gredo po drugi strani tisočaki v laške roke?!

x Pevski in zabavni večer, ki so ga priredile v soboto večer naše narodne abiturientke goriškega učiteljskega v prostori hotela „pri zlatem jelenu“, je vspel naravnost impozantno. Kako tudi ne, saj je bilo takrat prvič v Gorici da so abiturientke priredile javen nastop.

Najprvo je imela lep govor gospica Šavli. Za tem je sledil Gerbič-ev „Rožmarin“, troglasni ženski zbor spremljevanjem klavirja, ki so ga peke prav dobro. Istotako lepo so peke Witt-ov oktet „Solza“ in pa Försterjevo „Pomlad“. Pravo oduševljenje pa sta izzvala Gerbičev duet „V noči“ in pa oktet „Slovensko dekle v narodni pesmi“, ki sta se morala na zahtevanje poslušalcev ponoviti. Med živahno šaljivo pošto, se je pri neki mizi licital šopek iz cigaret in prodal se je konečno za — 105 kron! Večer je donesel okoli 400 K čistega dobička, ki gre v prid otroškega vrteca v Gorici. Ze dolgo nismo videli tako natlačeni prostorov v hotelu, kakor ta večer. Občinstva iz vseh slojev se je trlo in sestalo se je tu učiteljstvo iz vse dežele. Ugoden utis je napravila navzočnost profesorkega zbora, na čelu mu spoštovani gosp. ravnatelj Križnič. Ta prireditelj naših abiturientek je bila prva te vrste v Gorici, in nenavadna udeležba je dokazom, da so naše gospice

Privoščite si večkrat na teden izborne testenine „Pekatele“.

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se vrši danes 21. t. m. od 9. do 10. ure in od 3—6.

Chiffoniera, umivalnik z mramornato ploščo in ogledalom, omare s predali, modiljoni, slike, nočne omare, ogledalo in miza.

Novo pogrebno podjetje (H. Stibler in dr.) z bogato opremo za vsakovrstni pogreb

in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetic, perle, porcelana.

.. ZALOGA ..

VOŠČENIH SVEČ. — Prodaja na debelo in drobno.

Se preseli meseca julija t. l. v Corso šte. 49.

blizu lekarne Rovis (Piazza Goldoni).

Čudovito nizke cene :-:

dvokoles, šivalnih strojev, vsakovrstnih gramofonov za gostine, kakor tudi različnih najnovjših plošč. Izvirajo se tudi vse poplave. Pri Batjelu, Gorica Stolna ulica 3—4. Prodaja tudi na obroke. — Ceniki franco.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani v lekarni

Praxmarer. Ai due Mori' Trst, veliki trg

ANTON SKERL

mehanič, zaprisočni izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg šte. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Pac“

Napeljava in zaloga električnih svotčkov, luči in prodaja gramofonov, sonofonov, in fonografov. Zaloga priprav na točni plov. Lastna delavnica za popravilanje šiv. strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.

TELEFON šte. 1734.

Slavnemu občinstvu se priporoča

KAVARNA MINERVA

v ulici dell' Acquedotto 22

Najfinjši likerji po najzmernejših cenah. — POSTREŽBA TOČNA. Na razpolago so gostom razni slovenski, italijanski in nemški tukašnji in ... zunanji časopisi.

JOSIP KRANJC, lastnik.

Caro & Jellinek

Družba z omejenim poroštvom

Internacionalno prevažanje in selitve

na vse kraje

s posebnimi zaprtimi vozovi.

Telef. 16-27. Trst - Ulica Carradori 15 - Trst

Zdravnik in ranocelnik

Dr. Dinko Tecilazić

specijalist

za otroške bolezni

v ulici Stadion 6, I. n. Telefon 18, IV

(glej del Fenice).

ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Poskusite FI-80VO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavnj pridatek. Doblja se v vseh boljših prodajalnicah.

Poskusite FI-80VO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavnj pridatek. Doblja se v vseh boljših prodajalnicah.

Poskusite FI-80VO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavnj pridatek. Doblja se v vseh boljših prodajalnicah.

Poskusite FI-80VO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavnj pridatek. Doblja se v vseh boljših prodajalnicah.

Poskusite FI-80VO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavnj pridatek. Doblja se v vseh boljših prodajalnicah.

Poskusite FI-80VO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavnj pridatek. Doblja se v vseh boljših prodajalnicah.

Poskusite FI-80VO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavnj pridatek. Doblja se v vseh boljših prodajalnicah.

Poskusite FI-80VO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavnj pridatek. Doblja se v vseh boljših prodajalnicah.

Poskusite FI-80VO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavnj pridatek. Doblja se v vseh boljših prodajalnicah.

Poskusite FI-80VO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavnj pridatek. Doblja se v vseh boljših prodajalnicah.

Umetni zobje ..

Flombliranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zsche

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.

PRVA IN EDINA pisarna v vojaški stvari

koncesionirana od vis. c. k. namestništva

ulica Baohi št. 12, II. nad.

UHOD POD PREHODIŠČEM.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novčenja in vojaške službe. Izdeluje in odposilja vsako vrsto prošnje vojaškega značaja — oproščenje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrovoljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe, vsprejetja v vojaške kole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastijami. Posreduje v najtežavnejših slučajih. — Reševanje hitro in točno.

URADNE URE:

Ob delavnikih od 9-12. predp. in 4-7. pop.

Ob nedeljah in praznikih od 10-12. opol.

Zaloga ovsa in klaje

Prodaja tudi koruzno perje za postelje

M. ud. ZERQUENIK

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo).

in vse one osebe, ki morajo mnogo hoditi, je

LYSIPONION - PRENDINI

jako priporočen.

Lysiponion-Prendini je čudovito mazilo ki varuje noge proti mehurjem, žuljem in gorečim po dolgi pohodih. CENA ŠKATLJI 1 KRONA.

Zaloga v Trstu: Lekarne Prendini in Agenolija Zulini, kakor tudi v vseh večjih prodajalnicah in mirolilnicah.

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga

vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV

Vsled odhoda, prodaja s 30-40 od sto popustka.

Razprodaja

vseh PRSTANOV, UHANOV z dijamanti in brez istih, OBESKOV, VERIŽIC ter ZLATIH, SREBRNIH in STENSKIH UR, ki se nahajajo v prodajalni

G. KEHIYAN, TRST, CORSO 32

Tovarne in delavnice po-
hišstva in stavbenih
izdelkov v **SOLKANU** pri
Gorici.
Lasten izdelniški tim:
Gorica, drž. kolod., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

ZALOGE:

SOLKAN,
TRST, via Caserma 4

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE:

REKA, Via Pile 2
SPLIT, nanevoj obali

Brz.: ZAORUGA - Trst
Telef. št. 1631 interurbano
Žage v Soteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1.000.000

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopejli,
Cene zmerno, Počkaj & Kögl

Hotel Balkan

pravo zadel. Gre se za ustanovitev novega zavetišča za našo ugroženo dečo in vsi sloji tekmujejo v tem, da se to zavetišče postavi čimprej. Vendar, odkritostno povedano, ni smo pričakovati odziva tudi od te strani ker ga doslej nismo bili vajeni. Zato nas je ta nov pojav naše ženske mladine nad vse vzradostil in prijetno iznenadil.

Po dolgoletnem napornem učenju so se za abiturijentkami zaprla šolska vrata in stoje končno na pragu v življenje. Ni lahke prvi korak na trnjeve pot življenja in tesno je tedaj cloveku pri srcu. Zato obračamo navadno prvo stopinjo v svetlobo, hitimo k najdražjemu, hitimo v naročje svoje matere. In nito dolgo pomislila naša vrla narodna dekleta; prvi korak v življenje jih je vodil v narodno svetlobo in zatekle so se v naročje skrbne matere Slovenije! In kako je vztrepetala veselja ta dobra skrbna mati, ki je blagoslovila svoje hčere na dolgo pot v življenje! Navdušenost tega prvega narodnega nastopa, ki se je zrcelila na teh mladih rožnatih licah, nas je globoko ganila. Odhajali smo prijetnim zadovoljenjem in prepričani, da bodo naša deca v dobrih rokah in da bodo to odločne in zavedne vzgojiteljice našega naroda, ki smo na nje lahko ponosni!

To bodo dragocene soproje in dobre matere. Mal narod smo sicer, a narodu, ki ima tako ženstvo, se ni bati za bodočnost!

Vesti iz Istre.

Novi društvi. — C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Godbno društvo“ s sedežem v Plavjah (okr. Koper).

„Sokol“ s sedežem v Mihotčih (pol. okr. Volosko).

Razpisan je natečaj za mesto poštnege ekspeditorja pri c. kr. poštne uradu v Podgorju, (pol. okraj Koper).

Vesti iz Kranjske

Občni zbor podružnice sv. Cir. in Met. „Pivka“ za St. Peter na Krasu in okolico se bo vršil letos valed lanskoletnega sklepa v Zagerju na Pivki v nedeljo dne 25. julija z navadnim dnevnim redom. Začetek ob 5. uri popoldne. K polnočevini udeležbi vabi najljubše člene in prijatelje družbe.

Odbor,

Definitivnim voditeljem ljubljenske pošte je imenovan nadkontrolor Josip Strukelj.

Na realni v Idriji je bilo v minolem šolskem letu s Primorskega 52 dijakov.

Samoumor vojaka. V ponedeljek zvečer ob četrtna 10, uro se je v domob. vojaš. v Ljubljani na straži ustrelil z erarično puško prostak 10. stotnije Franc Terdan. Zadel se je v arce in bil takoj mrtev. Njegovo truplo so prepeljali v garnizijsko mrtvašnico. Vzrok samomora ni znan.

Gruberjev kanal v Ljubljani so v ponedeljek zapeli, da prično z deli za osuševanje barja.

Vesti iz Koroške.

Deželni predsednik Hein odstopi. „N. Pr. Presse“ poroča, da pojde deželni predsednik koroški Hein na jesen v pokoj.

Razne vesti.

Žalostna kulturna slika. Po najnovejših statističnih podatkih je v glavnem mestu Galicije, Lvovu, od 197.000 prebivalcev nič manj nego 58.000 analfabetov in sicer petindvajsetstotina moških in 33.000 žensk. 4000 oseb zna le čitati, a pisati ne znajo. Torej skoro tretjina lvovskega prebivalstva nima najelementarnejše izobrazbe. — Človek bi mislil, da se bo število analfabetov manjšalo, ali njihovo število v Lvovu vse čim bolj

narašča. Leta 1892 je bilo od 100 prebivalcev 23 analfabetov, a leta 1909 jih je že 30 odstotkov! Ali bi ne bilo torej bolje in narodnejše, da se merodavni faktorji brigajo bolj za kulturno politiko in odstranijo grozne odnose, kakor da sejejo mržnjo med Poljaki in Malorusi!

Načrt za nov most iz Benetk na Kopno. Iz Benetk poročajo, da se mestne oblasti bavijo z načrtom, kako bi se zgradilo nov most, ki bi spajal Benetke s kopnem. Stavbeni ravnatelj Benetk je izjavil, kako se mestna občina že več časa bavi s tem načrtom, ki je do sedaj bil odgojen samo radi drugih nujnih gradenj. Samo mesto je pripravno zrtvovati za novi most velik denarni znesek. Stroški so proračunjeni na 4 milijone lir.

Železniška nesreča v Rusiji. Blizu Vilne je skočil vlak s tira. Pri tem se je 31 vagonov razbilo. Trije uslužbenci so bili usmrtni, štirje pa ranjeni.

Dementi o pomiloščenju Sičinskega. — „Gazeta Lwowska“ dementuje najodločnejše pred nekoliko dnevi javljeno vest, da je Sičinski pomiloščen na smrtno ječo.

Boj med cigani in vojaki. V Bellusu na Beneškem je prišlo do spopada med 22 cigani in 8 vojski, ki jih je bilo orožništvo poklicalo na pomoč. Vojaki so morali streljati. Kregla je zadela neko mlado ciganko tako, da se je takoj mrtva zgrudila. Nato so se cigani udali.

Mlad samomorilec. V Debrečinu se je v stanovanju svojih roditeljev obesil 14-letni Ludovik Varga. Zapustil je oporoko, v kateri je svoje premoženje — 42 stot. — zapustil par svojim prijateljem.

Zadnje brzojavne vesti.

Francosko ministerstvo odstopilo.

PARIZ 21. Ministerstvo Clemenceau je demisioniralo, ker je zbornica na razpravi poročila pomorske preiskovalne komisije z 212 proti 176 glasovi odklonila prioriteto dnevnega reda glede zaupnice.

3000 verižic :-:
iz double zlata popol. zastoni

V svrhu reklame za naše novo izdane verižice iz double-zlata in razširjenja našega ilustriranega cenika pošljamo **tako verižico iz double zlata** vsakomur proti Kron 1.— (tudi v znakah).
Po povzetju Kron 1.70 :-:

S. Schwarz :-:
Wien XVII/1, Hermayrgasse 5.

MALI OGLASI :
se računajo po 3 stot. besedo; masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Za dopisovanje v hrvatskem, nemškem in italijanskem odnosno tudi slovenskem jeziku, za uredniška ali komptorska dela ali za sotrudištvo pri kakem listu, išče nameščenja Hrvat. Pojasnila daje Inzeratni oddelek Edinosti. 1250

Napolijske in sicilijske testenine po 56, 64, 72 stot. Najfinije italijanske olje po K 1.12, 1.20, 1.60, 2.00 liter. Sicilijski pardajser po 28 st. škrtija. Trst, ulica Farneto 3. 1060

Malo stanovanje (soba, kuhinja) z dvoriščem se odda v najem. F. Grgič, Sv. Ivan (Breg) št. 989. 1270

Soba meblirana se odda v najem za 16 Kron na mesec. Ulica Gaspare Gozzi št. 3 II. vrata 5. 1248

Stanovanje eventualno dve sobi odda se v najem mirnim osebam na kmetiji v bližini Barriera vecchia. Pojašnila v papirnici Gioseff, Largo Santorio 5. 1286

Dobrodoča mlekarna v kateri se prodaja vino pivo v steklenicah, prodaja se radi odhoda po nizki ceni. Naslov v ulici Industria 55. 1264

Gostilna Potočnik na Bledu :-: lepa stanovanja za letovišnarje, senčnat vrt, okusna jedila, pristna vina. Zmerne cene. 1285

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1273

Pošten uradnik išče posojilo 100—150 kron, katere bi vrnil z dobrimi obrestmi v mesečnih obrokih. Ponudbe pod „Pošten“ na glavno pošto Trst. 1285

Učenca sprejme takoj trgovina jestvin. — Ponudbe pošiljati pod „Primorski trgovec“ stoječe v poštne uradu Barriera vecchia. (1290

Bogomil Pino

bivši urar v Sezani
ima svojo
ново prodajalno :-: ur
v TRSTU
ul. Vinc. Bellini 13
nasproti cerkve svet. Antona novega
Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

Prodajalnica manufaktur. blaga
ENRICO de FRANCESCHI

— TRST —
ulica Nuova 53 — vogal Piazza Goldoni
— s podružnico —
ulica delle Poste 10 — vogal ul. Valdirivo
Velika izbira bombažev in volnenega blaga, perila za moške, ženske in otroke, pletenin, nogavic in drobnih predmetov Cene zmerno.

Prvi urad za revizijo prizive in inform.

v davčnih zadevah

Trst, ulica dell'Istituto 10, III., 5.

Sprejema sestavljanje pol za hišni, rentni, obrtni in osebni davek; preskrbuje prizive proti pretiranim odredbinam in pogrešenim klasifikacijam.

Urad je skrajno zanesljiv in tajen.

Odprto od 9. ure predp. do 1. pop.

Giuseppe Grisi

Uvoz in izvoz jaje in perutnine

— Izključna prodaja perutnine —

Trst - ulica Campanile št. 15 vis-à-vis Alberti

O priliki Binkoštnih praznikov veliki dohodi kokoši. Specialiteta: letošnji piščanci za pečenje in praženje. Poulards, gosli (stare tri leta), kakor tudi PURANI.

CARLO JENULL

Delavnica in zaloga TRST, ulica Tesa št. 30 pritličje.

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

(zraven Restavracije Cooperativa ex Hacker) prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prvem nadstropju

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISENTINI

Trst, ul. Giosue Carducci 31.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno po zmernih cenah

VELIKA ZALOGA

:-: apnenega karbida :-:

sodčekli od 100 kg kron 26; 50 kg kron 27; zrnati kron 29 za 100 kg, Čiste teže, embalaža zastoni.

PAOLO PATRIZI, TRST

ulica San Lazzaro št. 9

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

CORSO št. 36 — TRST

Ispravi priložne predaji. PRIS VIKT.

Bogati izbor zlatanice, srebrnice, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročila in popravlja vsakovrstno, srebrnalo in žepne ure. Cene zmerno.

F. P. VIDIC & Comp., Ljubljana

opekarna itd. ponudijo vsako poljubno množino

Zarezanih strešnikov sistem Marzola, zidakov prve vrste.

Peči, štedilnike itd. Takojšnja postrežba. Vzorce in prospekte pošljemo na željo takoj.